

melsens 1. led om strafansvar for den, »der forstyrrer den offentlige orden« inden for landets grænser, fortsat også bør omfatte militært personel, der er i civil.

Et flertal af udvalgets medlemmer finder ikke, at denne bestemmelse bør finde anvendelse i Danmark i fredstid, når den pågældende ikke er i uniform. Det er disse medlemmers opfattelse, at bestemmelsen i hvert fald ikke bør finde anvendelse på enkeltpersoner i civil, da politivedtægtens tilsvarende bestemmelse findes at give tilstrækkelig hjemmel til at skride ind over for uhensigtsmæssig optræden inden for landets grænser. I stedet bør der formuleres en bestemmelse, der alene gælder i udlandet.

Om den nærmere begrundelse henvises til flertallets udtalelse i betænkningen, side 280.

Et mindretal af udvalgets medlemmer finder, at den gældende bestemmelse i § 27, stk. 2, 1. led, er nødvendig at opretholde ikke mindst af hensyn til det udsendte personels retsbeskyttelse. Efter mindretallets opfattelse, kan det ikke med den fornødne sikkerhed afvises, at lokale myndigheder i et modtagerland vil nægte at udlevere eventuelt tilbageholdt dansk militært personel til dansk retsforfølgning for sådanne forhold, når den straffebestemmelse, som danske myndigheder i den givne situation kan påberåbe sig, udelukkende er en bestemmelse, der gælder for dansk personel under tjeneste i udlandet. Der vil typisk være tale om situationer, hvor den pågældende danske militærperson er anholdt eller i øvrigt tilbageholdt af lokale myndigheder, således at danske myndigheder må søge at overbevise de pågældende lokale myndigheder om, at grundlaget for udlevering til dansk retsforfølgning foreligger i overensstemmelse med den indgåede aftale om fordeling af jurisdiktionskompetencen.

Mindretallet finder på denne baggrund ikke at kunne se bort fra, at en ophævelse af den gældende bestemmelse kan indebære en risiko for en svækkelse af retsbeskyttelsen for dansk personel, der gør tjeneste i andre lande.

Om den nærmere begrundelse henvises til mindretallets udtalelse i betænkningen, side 283.

For så vidt angår bestemmelsens 2. led om strafansvar for at vise sig synlig beruset i uniform er der enighed om at opretholde denne del af bestemmelsen.

3.10.3 Forsvarsministeriets overvejelser

Militært personel bør så vidt muligt sidestilles med øvrige borgere, i det omfang særlige grunde ikke taler for det modsatte. Henset hertil og til de af udvalgets flertal anførte grunde er flertallets forslag til en straffebestemmelse om forstyrrelse af den offentlige orden indarbejdet i lovforslaget.

Der henvises til lovforslagets § 23 og de særlige bemærkninger hertil.

3.11. Forenings- og forsamlingsfrihed, militær straffelov § 29 (lovforslagets § 27)

3.11.1. Gældende ret

Efter militær straffelov § 29 kan forsvarsministeren under ekstraordinære forhold forbyde, at personer, der hører til det militære forsvar, deltager i politiske foreninger eller forsamlinger.

Den gældende bestemmelse har navnlig til formål at beskytte forsvarrets omdømme under væbnet konflikt eller ved truende udsigt hertil såvel i Danmark som i udlandet, hvor militært personels deltagelse i visse foreninger eller forsamlinger kan sætte spørgsmålstegn ved deres loyalitetsforhold i forhold til den opståede konflikt eller kan have en negativ signalværdi i forhold til befolkningen.

Bestemmelsen kan også ses som en beskyttelse af forsvaret mod påvirkning af organisationer, der har til formål at modarbejde det militære forsvar, herunder infiltration fra fjendtligt indede kræfter.

Bestemmelsen kan således opfattes som værn mod, at forsvarrets personel i politiske foreninger eller forsamlinger udsættes for propaganda rettet mod forsvaret og/eller det danske demokrati. Udstedelse af forbud kan klargøre over for personel, der kan være i tvivl om lovligheden af at associere sig med foreninger mv., at der er tale om uacceptabel adfærd. Selv om det ikke fremgår af forarbejderne fra lovfærdningen i 1973, forekommer det sandsynligt, at man ved udformningen af bestemmelsen også har tænkt på situationer fra besættelsen 1940-45, hvor der efter befrielsen blev rejst varierende grader af kritik af medlemskab af det danske nazistparti, dansk-tyske foreninger mv.

Udtrykket »ekstraordinære forhold« omfatter uden tvivl situationer, hvor Danmark eller danske styrker her i landet eller i udlandet er involveret i væbnet konflikt, men er ikke begrænset hertil. Bestemmelsen må antages også at kunne finde anvendelse f.eks. under en mobiliseringssituation, dvs. en situation som ligger nær op ad væbnet konflikt., jf. herved betænkningens side 403 og 129. Anvendelsesområdet for bestemmelsen må på denne baggrund fortolkes snævert.

Grundlovens bestemmelser om den almindelige forenings- og forsamlingsfrihed gælder også for militært personel, men er imidlertid efter grundlovens § 85 kun »anvendelige med de indskrænkninger, der følger af de militære loves foreskrifter«.